

היום נלמד בעזרת ה':

נדריים דף כט

למדנו במשנה שאם אמר 'הרי נטיעות הללו 'קרבן עד שיקצצו' - אין להם פדיון. וביארה הגמרא שאמנם אפשר לפדות אותן, אך גם לאחר הפדיון תחזור ותחול עליהם שוב קדושה, משום שפירוש דבריו שאמר בתחילה הוא שבכל פעם שיפדו אותן הוא נודר עליהם שוב ושוב, עד שיקצצו.

ולאחר שיקצצו - לדעת בר פדא צריך לפדות אותן ואז הן יוצאות לחולין, אבל לדעת עולא אין צורך לפדותן אלא הן יוצאות מאליהן לחולין.

רב המנונא מקשה לעולא:

קדושה שבהן להיכן הלכה?: והרי מכיון שהיא חלה רגע אחד היא לא יכולה להיפקע מאליה. וכמו שמצינו לענין קידושי אישה שהאומר לאישה 'הרי את מקודשת לי להיום בלבד ולמחר את לא אשתי', מכיון שהיא התקדשה רגע אחד היא כבר נשאת אשתו לעולם עד שתקבל ממנו גט. ואם כן גם כאן מכיון שהקדושה חלה עד שיקצצו, גם לאחר שנקצצו הקדושה נשאת ואינה פוקעת!

דחייה: מי קדמת קדושת דמים לקדושת הגוף?: אישה מתקדשת ב'קדושת הגוף' ולכן הקדושה הזו אינה פוקעת מאליה, אבל המקדיש את הנטיעות הקדיש אותן ב'קדושת דמים' (שימכרו אותן והכסף יוקדש לקרבן) – וקדושת דמים קלה יותר ולכן היא פוקעת מאליה.

[הרא"ש מבאר את החילוק בין קדושת דמים לקדושת הגוף, שקדושת דמים מכיון שיש אפשרות לפדות אותה היא גם פוקעת מאליה, אבל קדושת הגוף שאין אפשרות לפדות אותה היא גם לא פוקעת מאליה].

אביי מקשה על הדחייה:

שור זה עולה כל ל' יום: המקדיש את שורו ואומר 'השור יהא עולה כל שלושים יום ולאחר שלושים יום יהא שלמים' הדין הוא שאם מקריבים אותו בתוך שלושים יום צריך

(המשך בדף הבא ↓)

להקריב אותו כקרבן עולה, ואם מקריבים אותו לאחר שלושים יום צריך להקריב אותו כקרבן שלמים.

והרי כאן זו קדושת הגוף ובכל אופן היא פוקעת מאליה לאחר ל' יום!

[הרא"ש מציין שגם אם היה אומר 'השור עולה כל ל' יום ולאחר ל' יום יהא חולין' - לאחר ל' יום הוא חולין. כי אם הקדושה יכולה לפקוע אין כבר נפק"מ אם היא פוקעת לקדושה קלה יותר - מעולה לשלמים - או פוקעת לגמרי].

הכא במאי עסקינן דאמר לדמי: הוא לא הקדיש את השור לקרבן ממש - שזו קדושת הגוף, אלא הקדיש אותו לדמים - דהיינו שאם ימכרו אותו תוך ל' יום יתחייבו לקנות בכספו עולה, ואם ימכרו אותו לאחר ל' יום יתחייבו לקנות בכספו שלמים.

[הר"ן מציין שמדובר בשור בעל מום, כי אם היה תמים הדין הוא ש'המתפיס תמימין לבדק הבית מידי מזבח לא יצאו' כלומר חלה עליהם קדושת הגוף להיות קרבן].

אי הכי אימא סיפא: של אותה ברייתא המביאה מקרה הפוך. האומר 'שור זה יהא לאחר שלושים יום עולה, ומעבשיו הוא יהא שלמים' הדין הוא שעבשיו הוא נהיה שלמים ולאחר שלושים עולה.

אי אמרת בשלמא: בהכרח שהברייתא כתבה את שני מקרים משום שאחד מדבר על מקרה שהקדיש את השור לבדק הבית, והשני למקרה שהקדיש אותו לקדושת הגוף - ואז יש צורך לכתוב את שניהם. אבל אם שניהם מדברים במקרה שהקדיש לבדק הבית, קשה מדוע יש צורך במקרה השני? והרי אם מקדושה חמורה (עולה) לקדושה קלה (שלמים) פוקעת הקדושה, קל וחומר שהיא תפקע מקדושה קלה (שלמים) לקדושה חמורה (עולה)?

עד כאן קשה על עולא. עבשיו הגמרא מקשה מברייתא זו גם על בר פדא:

לימא תהוי תיובתא: הרי בר פדא סובר שאפילו קדושת דמים לא פוקעת מאליה, ואילו מהברייתא מוכח שאפילו קדושת הגוף פוקעת מאליה?

רב פפא מתרץ את הסיפא של הברייתא:

כוונת הברייתא: אם לא אמר 'מעבשיו שלמים' אלא רק אמר 'לאחר שלושים יום עולה' - הדין הוא שלאחר שלושים השור נהיה קדוש לעולה. כמו שמצאנו לענין קידושי אישה.

[את הרישא של הברייתא יתרץ רב פדא שאמנם הוא הקדיש את השור לעולה לשלושים יום ולאחר מכן לשלמים, אלא שהוא פדה אותו בתוך השלושים יום מקדושת העולה שלו, ולכן לאחר שלושים חלה עליו קדושת שלמים -ר"ן עמוד א' ד"ה הכי נמי].

האומר לאישה: הנותן פרוטה לאישה ואומר לה 'התקדשי לי לאחר שלושים יום', אפילו שהכסף כבר לא קיים בעולם היא מתקדשת לו לאחר שלושים יום [משום שאם יתבטלו הקידושין היא תצטרך להחזיר את הכסף נחשב הדבר כאילו מעשה הקידושין עדיין קיים].

כך גם כאן לענין הקדש עולה, אפילו שלאחר שלושים יום אין דיבור שיחיל את קדושת העולה – אך הדיבור של עבשיו מחיל אותה לאחר שלושים יום [כי 'אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט' כדלהלן].

לא צריכא דהדר ביה: החידוש בדברי הברייתא, שגם אם לאחר שהקדיש את השור באופן שיחול ההקדש לאחר שלושים יום, הוא חזר בו מההקדשה – ההקדש חל ולא ניתן לחזור בו.

הניחא למאן דאמר חוזרת: נחלקו הדעות בדין המקדש אישה לאחר שלושים יום - האם האישה יכולה לחזור בה בתוך השלושים יום מהסכמתה להתקדש, או לא.

לכאורה למאן דאמר שהיא יכולה לחזור בה, הוא הדין לענין הקדש שור לאחר שלושים שהוא יוכל לחזור בו בתוך שלושים. ואם כן חוזרת הקושיא מה החידוש בדברי הברייתא?

הכא שאני: בהקדש לכולי עלמא אינו יכול לחזור בו משום ש'אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט' (מכיון ש'להשם הארץ ומלוואה' - בכל מקום שהחפץ נמצא הוא נחשב כנמצא ברשות של הקדש), והרי זה כאילו עשה קנין גמור.

[הר"ן מבאר שהרי זה כאילו אמר 'מעבשיו ולאחר שלושים יום' שבאופן כזה בהדיוט אינו יכול לחזור בו, דהיינו האמירה להקדש היא כמעשה קנין 'מעבשיו ולאחר שלושים' של בני אדם שלא ניתן לחזרה].